

Διήγημα (Προσωπική ιστορία)

Η ιστορία που θα σας διηγηθώ είναι αληθινή και την έζησα στο πετσί μου μαζί με όλο το μίσος και τον τρόπο του ξεριζωμού από την πατρίδα μου, την Τραπεζούντα.

Στα δεκαέξι μου χρόνια οι Τούρκοι μπροστά στα μάτια μου σκότωσαν τον πατέρα μου και τη μάνα μου. Έπειτα έμεινα μοναχή με τον μικρό μου αδελφό, τον Χριστόφορο που, αφότου γεννήθηκε, δε μπορούσε να περπατήσει. Όσο η μάνα μου έξανε το μαλλί ήταν σαν την κότα, που προστάτευε στα φτερά της το μικρό πουλάκι της. Τώρα εγώ πήρα τη θέση της μάνας μου και πρέπει εγώ να αναλάβω όλες τις αποφάσεις.

Τα μαντάτα ήρθανε: οι Τούρκοι θα έρχονταν και θα περνούν από τα σπίτια μας και θα σκοτώνουν όποιον έμενε πίσω. Αχ πατέρα μου! πόσο ιδρώτα έριξες για να χτίσεις αυτό το σπίτι, πέτρα-πέτρα κουβάλαγες και είχες τη λαχτάρα να τελειώσει και να βάλεις την οικογένειά σου μέσα. Αχ μανίτσα μου! με τι τρυφερότητα φύτεψες τα βασιλικά σου στον κήπο, που σαν άγιο θυμίαμα μύριζε όταν χάιδευες τα φύλλα και τα κόκκινα τριαντάφυλλα. Χάριζαν ευωδία όταν άνθιζαν, που νόμιζες ότι είσαι στον παράδεισο. Ναι, ήταν δικός μας αυτός ο παράδεισος. Και ήρθε η ώρα που πρέπει να μαζέψουμε λίγα πράγματα και να τα βάλουμε σε δυο σακούλες.

Τι να πάρω και τι να αφήσω πίσω· πρέπει να βιαστούμε. Οι Τούρκοι εξαγριώνονται σαν θεριά ανήμερα, σκοτώνουν, βιάζουν, καταστρέφουν. Ελένη, έλα γρήγορα. Ο Χριστόφορος κοίταζε με μάτια φοβισμένου ελαφιού, που είδε τον κυνηγό να το πιάνει. Και τότε η καρδιά της Ελένης ράγισε στα δυο, τίναξε τα μακριά μαλλιά της σαν τη χαιτή του λιονταριού και σκούπισε τα μάτια της, από τα σαν ασήμι δάκρυά της, που σχημάτιζαν ρυάκια πάνω στα χλωμά μάγουλα της, και κοιτώντας τον αδελφούλη της, του είπε με φωνή που έτρεμε σαν τη φλόγα του κεριού της Λαμπρής. «Αδελφέ μου πονεμένε, αδελφέ μου, που το ίδιο αίμα κυλάει στις φλέβες μας δε θα σε αφήσω ποτέ και δε θέλω να φοβάσαι. Περιμένοντας θα τραγουδώ εγώ τώρα και θα περιμένουμε, θα πάρουμε μαζί μας την εικόνα της Παναγίας της Σουμέλας και θα μας προστατεύει».

Έσφιξε τον Χριστόφορο σφιχτά στην αγκαλιά της και τον φίλησε σταυρωτά. Και πήρε το ποτιστήρι της μάνας της και πότισε για τελευταία φορά τα λουλούδια και εκείνα, λες και κατάλαβαν, έκλεισαν τα άνθη τους και έγειραν το κεφάλι τους κάτω. Όμως δε ξεχνούσε και το κρύο νερό. Τόσα χρόνια τα δρόσιζαν με παγωμένο νερό και το καλοκαίρι είχαν αυτοί τα πιο κρύα καρπούζια από όλο το χωριό, γιατί ο πατέρας τα έβαζε από το βράδυ στο κρύο νερό για να είναι δροσερά. «Αντίο είπε», και εκείνο σκοτείνιασε και στο μαύρο βάθος έκρυψε το πόνο του που θα χάσει τους ανθρώπους που αγαπάει. Με όσο κουράγιο της έμεινε τύλιξε τα χέρια της γύρω από τον κόρφο του Χριστόφορου και, με όση δύναμη είχε, ξεκίνησε να τραγουδάει το "την πατρίδα μου έχασα, έκλαψα και πόνεσα αχ!αχ!αχ!" και προχώρησε μαζί με τον αδερφό της στον μακρινό δρόμο για την Ελλάδα, πατρίδα.

Το ταξίδι ήταν πολύ μακρινό αλλά η Ελένη πήρε όρκο ότι θα προσπαθήσει να τα καταφέρει. Τα πόδια της πρήστηκαν και τα χέρια της μούδιασαν σαν μολύβι, από το βάρος του μικρούλη Χριστοφόρου. Εκείνη όμως δεν παραπονιέται, μόνο προσεύχεται να αντέξει στο κρύο, στη βροχή, στην παγωνιά. Όλοι γύρω της προχωράνε χωρίς να μιλάνε, λες και ακολουθούσαν κάποιον που έφυγε για το ταξίδι που δεν έχει γυρισμό. Άνθρωποι, που οι ώμοι τους κύρτωσαν από το βάρος της αναμονής και τα μαλλιά τους λες και άσπρισαν σε ένα βράδυ μέσα. Δε ξέρουν τι να περιμένουν, άφησαν το βίο τους και τους αγαπημένους τους στους τάφους και πάνε, πάνε.

Εκείνη νανουρίζει με σκοπό που έμαθε από τη μάνα της τον Χριστόφορο κι αυτός με εμπιστοσύνη έκλεισε τα μάτια και κοιμήθηκε. «Μην φοβάσαι αγάπη μου, η αδερφή σου είναι εδώ, θα σκίζω με κοφτερό σουγιά την νύχτα, γιαθρί μου, και θα δεις τον φωτεινό ήλιο να λούζεται πάνω στα γαλάζια νερά της όμορφης θάλασσάς μας». Το μαύρο σκοτάδι όμως πείσμωνσε και η βροχή έπεφτε απειλητικά, όταν σαν δράκος του παραμυθιού εμφανίστηκε το ορμητικό ποτάμι. Τα νερά του ήταν μαύρα, σαν πεινασμένα λιοντάρια που βλέπουν τη λεία τους. Παιδιά, που φώναζαν τη μάνα τους, τρανοί, που απεγνωσμένα προσπαθούσαν να δαμάσουν το θεριό που ορμάει. Εκείνο όμως κουφάθηκε και μέσα στο σκοτάδι έτρεχαν τα νερά πιο ορμητικά, πιο εχθρικά και από τα σπαθιά των Τούρκων, που κύλησαν στις κοιλάδες και τα μονοπάτια σαν ένα αμμότοπο που είχε πάρει το χρώμα της παπαρούνας.

Χιλιάδες Πόντιοι άφησαν την τελευταία τους πνοή πίσω, και το κόκκινο αίμα τους είναι η ποντιακή κληρονομιά που άφησαν σε μας, και κάθε 19 του Μάη τιμούμε και προσκυνούμε τη θυσία τους. Όμως ποτέ δεν θα ξεχάσουμε ότι η ποντιακή φλόγα δεν πρέπει να σβήσει ποτέ σε ένδειξη τιμής και περηφάνιας. «Χριστόφορε παιδί μου, τυλίξου καλά πάνω μου σφίξε με με όση δύναμη μπορείς. Μη φοβάσαι ψυχή μου, εγώ θα το περάσω και για τους δυό μας». Δεν πρόλαβε να τελειώσει τα λόγια της: ένα κύμα δαιμονισμένο άρπαξε τον μικρό Χριστόφορο από την αγκαλιά της Ελένης και χάθηκε ανάμεσα στα θολά νερά. «Χριστόφορε», ουρλιάζει η Ελένη, «Πού πας αγάπη μου βασανισμένη, που πας αγόρι μου, που αφήνεις την αδερφή σου και φεύγεις, που να πάω εγώ χωρίς εσένα; Πώς έκανα εγώ τόσο κακό, τι ενοχές εγώ θα κουβαλάω πάνω μου που δε μπόρεσα να τηρήσω την υπόσχεσή μου, γιαθρί μου». Φώναζα νομίζω, αλλά τη φωνή του δεν άκουσα. Το κεφάλι μου βουίζει σαν χιλιάδες μελίτσια μέσα σε μικρή κυψέλη. Το σώμα μου μούδιασε και η ψυχή μου πυρπολήθηκε με μεγάλη βόμβα, καίγομαι, φωνάζω «φωτιά κάψε με» και τρέμω σαν φύλο του φθινοπώρου. Τα μάτια μου έκλειναν και δεν τα νιώθω άλλο πια.

Όταν τα άνοιξα, ήμουν στη στεριά, τυλιγμένη σε μια χοντρή κουβέρτα, συμπατριώτες από πάνω μού μιλούσαν και προσπαθούσαν να μου δώσουν κουράγιο. Γύρισα και κοίταξα το ποτάμι που πέρασα από μέσα, εκείνο το οποίο έκλειψε το μικρό Βενιαμίν, το περιστεράκι το αθώο, το αρνάκι που θυσιάστηκε σαν το αρνί του Πάσχα. «Χριστόφορέ μου, είπα, πώς να σ' αφήσω στο ποτάμι μέσα και να φύγω αδελφέ μου, καρφί πυρωμένο στην καρδιά μου μέσα, ο χαμός όλος».

Για πολλά χρόνια το μυαλό ήταν θολωμένο. Κάθε βράδυ βλέπω την ίδια εικόνα μπροστά μου τον μικρό Χριστόφορο να τρέμει και να παρακαλεί να μην τον

εγκαταλείψω. Ο πόνος δεν έσβησε ποτέ από το καντήλι της Ελένης. Τα χρόνια προχωρούσαν σαν γάργαρο νερό, όμως η πίκρα και ο πόνος του αδικοχαμένου Χριστοφόρου δεν κόπασε ποτέ. Εκείνο το στοιχειωμένο κορμί ήταν ο μεγαλύτερος, ο πιο κακός εφιάλτης, και, όταν έφυγε από αυτή τη ζωή, μέσα στο τελευταίο της παραλήρημα, φώναζε το όνομα του Χριστόφορου με λαχτάρα και ηρεμία στο ρυτιδιασμένο πρόσωπο της είπε : «Χριστόφορε κρατάω την υπόσχεσή μου, αδελφέ μου, έστω και αργά. Δεν θα είσαι μοναχός, η αδερφή σου έρχεται και θέλω πρώτα εσένα να δω και να ζητήσω συγχώρεση, γιατί δεν άντεξα να σε σφίξω πιο δυνατά και με νίκησε το ποτάμι».

Αυτή είναι η αληθινή ιστορία της Πόντισσας, λεβέντισσας Ελένης. Είναι μία από τις χιλιάδες, που μπορούν να διηγηθούν σαν παραμύθια, οι οικογένειες των αδικοχαμένων Ποντίων που έχασαν την ζωή τους από τον θυμό και το μίσος κάποιων συμφερόντων.

19 ΜΑΙΟΥ 1919: ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Η συντάκτρια του διηγήματος

Μυρτώ Βασιλοπούλου
1^ο ΓΕΛ Αγ. Παρασκευής